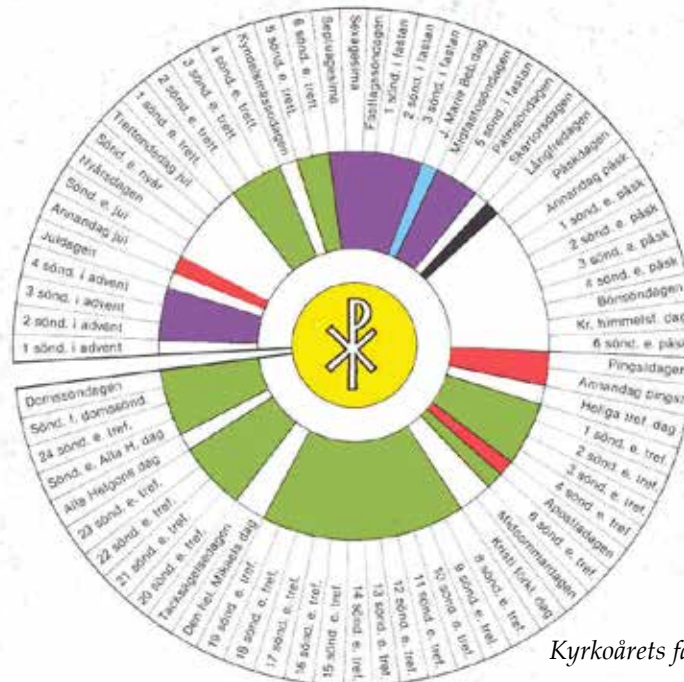

Kyrkbladet

4/2015

en hälsning från din församling

GOTT NYTT KYRKOÅR!
Tema Kyrkoåret, del 1

Innehåll

4/2015

- 2 Årets kretslopp
– kyrkoherden har ordet
- 3 Kalender
– vad är på gång?
- 4 Tema Kyrkoåret
- 6 På gång
- 7 På gång
Vem är du?
- 8 Våra kyrkoskatter
Kontakta oss

Kyrkbladet

utges av Ösmo-Torö församling.

Ansvarig utgivare:

Peter Mourath
Kyrkbladet utkommer 4 ggr/år.

Adress:

Pastorsexp. Kyrkvägen 31
148 31 Ösmo.

Redaktör/layout:

Katarina Rudérus
katarina.ruderus@svenskakyrkan.se
08-520 382 81

Tryck:

Mix grafiska, Nynäshamn
Upplaga 3500

Hemsida: www.osmotoro.se

Årets kretslopp

Jag skriver medan höstlöven faller och tänker att det är fantastiskt att få bo i ett land där årstiderna är så tydligt markerade. Vinterns stränga kyla som avlöses av vårens sjudande lekfullhet. Sommarens skönhet och styrka som övergår i höstens klarhet och vemod. Kan det vara så att detta kretslopp, denna yttre ordning, hjälper oss till struktur och ordning också i vårt inre liv? Jag tror faktiskt det. Vårt yttre och vårt inre hör samman.

En hel del av den yttre ordningen i våra liv har förändrats de senaste hundra åren. Tag bara detta med ljus och mörker. Innan elbelysningen kom var det solens upp- och nedgång som avgjorde när arbetet skulle påbörjas och avslutas. Det fanns en påbjuden vila som människan inte rädde över. Nu trycker vi på knappen och förvandlar nätterna till dag.

Eller informationsflödet. Förr fanns tid att tänka över och värdera det man hört. Då gick bud om sådant som hänt i världen från mun till mun. Nyheter kom från resande som passerade eller i information som gavs på kyrkbacken om söndagarna. Någon i byn läste kanske tidningen och berättade vidare. Man samtalade om det man hört. Senare samlades man andäktigt kring radion och lyssnade. Telefoner började ringa, televisionen började sina utsändningar och idag väller informationen över oss varje minut. Till och med om nätterna ramlar sms och andra meddelanden in i våra mobiler och signalerar sin ankomst med svaga pling.

Redan 1953 skrev den brasilianske ärkebiskopen Helder Camara en dikt som fångar vår tids dilemma:

*Hjärtflimmer...
hjälp mig att leva
med rubbad rytm,
dålig balans,
med okontrollerade rörelser,
med bristande sammanhang överallt.*

Kanske behöver vi idag återfinna något av den yttre ordning för livet som vi har förlorat?

En gammal ordning som har överlevt in i våra dagar vakar kyrkan över som en skatt: Kyrkoåret som sträcker sig från första advent till domssöndagen. Det finns där som ett alternativ till den vanliga tiden. Det påminner om att det finns ett Guds tilltal till oss, en möjlighet för oss att spegla våra liv i den kristna berättelsen och i de tankar om liv och mening som möter oss i gudstjänsten varje söndag. Välkommen att vara med!

Peter Mourath, kyrkoherde

Kalender

NOVEMBER

Ons 25/11

Kl. 9.30 Kyrkstunden i Sockenstugan
Kl. 17.00-18.30 Stickkontakt
Kl. 18.30 Mässa i Ösmo kyrka, samtal i Sockenstuga

Sön 29/11 Första advent

Kl. 11.00 Högmässa i Ösmo kyrka, Kyrkokören, Mourath
Kl. 12-15 Adventsfika, julbasar med försäljning och lotteri i församlingshemmet
Kl. 15.00 Söndagsmässa i Torö kyrka, Axelina Lindholm, solosång, Mourath

DECEMBER

Tis 1/12

Kl. 9.15 Orgelmusik i Ösmo kyrka, fika i församlingshemmet

Ons 2/12

Kl. 9.30 Kyrkstunden i Sockenstugan
Kl. 18.30 Mässa i Ösmo kyrka, samtal i Sockenstuga

Tors 3/12

Kl. 11.30 Torsdagslunch i församlingshemmet, Jultallrik 60:-

Lör 5/12

Kl. 16.00 Adventsmusik i Landsorts kapell, Willny

Sön 6/12 Andra advent

Kl. 11.00 Högmässa i Ösmo kyrka, Willny
Kl. 14.00 Andakt på Tallåsen

Tis 8/12

Kl. 13.00 Träff för daglediga i Snarberga, Torö

Ons 9/12

Kl. 9.30 Kyrkstunden i Sockenstugan
Kl. 18.30 Mässa i Ösmo kyrka, samtal i Sockenstugan

Tors 10/12

Kl. 08.00 Mässa i Ösmo kyrka

Sön 13/12 Tredje advent

Kl. 11.00 Högmässa i Ösmo kyrka, Mourath
Lussefika i församlingshemmet, luciatåg
kl. 18.00 Mysteriegudstjänst i luciatid, Ösmo kyrka, Diskantkören, Ungdomskören, Mourath

Ons 16/12

Kl. 9.30 Kyrkstunden i Sockenstugan

Lör 19/12

Kl. 18.00 Julkonsert i Ösmo kyrka, Nybörjarkören, Kyrkokören, Haninge Sinfonietta, Claes Merell & Katarina Rudéus, solister
Axelina Lindholm, dirigent

Sön 20/12 Fjärde advent

Kl. 11.00 Högmässa i Ösmo kyrka, Willny

Tors 24/12 Julafton

Kl. 11.00 Samling vid krubban i Ösmo kyrka, Willny
Kl. 11.00 Samling vid krubban i Torö kyrka, Mourath

Fre 25/12 Juldagen

Kl. 06.00 Julotta i Ösmo kyrka, Kyrkokören, Mourath
Kl. 08.00 Julotta i Torö kyrka, Willny

Lör 26/12 Annandag jul

Kl. 11.00 Högmässa i Ösmo kyrka, Willny

Sön 27/12 Söndagen efter jul

Kl. 11.00 Högmässa i Ösmo kyrka, Willny

Tors 31/12

Kl. 16.00 Nyårsbön i Torö kyrka, Mourath

JANUARI 2016

Fre 1/1 2016

Kl. 11.00 Högmässa i Ösmo kyrka, Mourath

Sön 3/1 Söndagen efter nyår

Kl. 11.00 Högmässa i Torö kyrka, Mourath

Ons 6/1 Trettondedag jul

kl. 11.00 Familjemässa, Ösmo kyrka, Willny. Julfest i församlingshemmet

Sön 10/1 Första efter trettondedagen

Kl. 11.00 Högmässa i Ösmo kyrka, Willny
kl. 14 Andakt på Tallåsen

Tis 12/1

kl. 9.15 Orgelmusik i Ösmo kyrka, fika i församlingshemmet

Ons 13/1

kl. 9.30 Kyrkstunden, Sockenstugan

Tors 14/1

kl. 11.30 Torsdagslunch i församlingshemmet
"Tre vise män", Allan Willny

Sön 17/1 Andra efter trettondedagen

Kl. 11.00 Högmässa i Ösmo kyrka, Mourath

Tis 19/1

kl. 13.00 Daglediga i Snarberga, Torö

Ons 20/1

kl. 9.30 Kyrkstunden, Sockenstugan
kl. 18.30 Mässa i Ösmo kyrka, samtal i Sockenstugan

Sön 24/1 Septuagesima

Kl. 11.00 Högmässa i Ösmo kyrka, Willny

Ons 27/1

kl. 9.30 Kyrkstunden, Sockenstugan
kl. 17.00 Stickkontakt i Sockenstugan
kl. 18.30 Mässa i Ösmo kyrka, samtal i Sockenstugan

Sön 31/1 Kyndelsmässodagen

Kl. 11.00 Högmässa i Ösmo kyrka, Mourath

Med reservation för eventuella ändringar.
Se annonsering i NP och på vår hemsida:
www.osmotoro.se.

studiecirkel om

Albertus Pictor

och hans målningar

måndagarna 22 feb, 29 feb, 7 mars,
14 mars och 21 mars kl 18.30-20.45.

Plats: Ösmo Församlingshem
Kostnad: 150 kr

Anmälan till Inger Lidström
08-520 393 15 eller e-post:
inger.lidstrom@telia.com

Ledare: Inger Lidström, Fredrik
Lindström, Lou-Lou Hillstad

sensus

Kyrkoåret, del 1

Kyrkoåret är upplagt för att vi ska lära oss något om både Gud och oss själva. Varje sön- och helgdag under ett år har ett särskilt tema med bestämda texter ur Bibeln. Även om jag vid ett kyrkbesök inte just då känner någon samhörighet med det aktuella temat kan jag ändå lära mig något. Avsikten är att texter, musik, utsmyckning och färgval tillsammans ska gestalta det som den aktuella dagen tar upp. I följande rader lägger vi mest fokus på färgerna.

Med *första advent* börjar kyrkan sitt nya år. Om vårt liv som människor ses som en linje mellan födelse och död är kyrkoåret närmast att likna vid ett kugghjul som har ambitionen att anknyta till hela det mänskliga livets höjd-, bottenpunkter och allt däremellan. Redan i Kyrkans begynnelse var påsken den centrala högtiden som fick firas i lönnedom eftersom förföljelsen av de kristna från Romarrikets sida med varierande intensitet pågick

Under adventsfastan är prästens kläder lila.

ända in på 300-talet. I och med att Kyrkan blev fri att verka påbörjades arbetet med att skapa olika högtider för att på så sätt få med allting som Jesus gjorde och sa. Allt firas i ljuset av den händelse som grundade hela kyrkan – påsken med Jesu död och uppståndelse.

Den största högtiden efter påsken är *julen*, då det faktum att Gud blev människa i Jesus Kristus firas. Med ett fint ord kallas det för inkarnationen – "Ordet blev människa" som det står i Johannevangeliet. Det båda dessa storhögtider har gemensamt är en förberedelse, som ska präglas av fasta och allvar. Advent är en sådan tid, även om det är svårt att märka av det nuförtiden med tanke på alla julbord som aväts i förväg...

Fastetiderna markeras i kyrkorummet av färgen *lila* (blå förekommer också, men hos oss är det lila). Prästens kläder domineras t. ex. av den färgen. Texterna under adventsfastan är präglade av förberedelserna till den stora julfesten. Det handlar om att bereda väg, om Johannes Döparen och Jungfru Maria – förutsättningar för att Jesus alls kunde komma och bli igenkänd. Undantaget i färgsättningen gäller just första söndagen i Advent eftersom det är en festdag, Kyrkans "nyårsdag" om man så vill. Då är det färgen vit som gäller. Vitt står för fest och glädje. Och det är en färg som egentligen alltid kan användas – mötet med

Gud i mässan är avsett att vara en fest, även om dagens tema av och till kan vara bister.

När sedan själva *julen* bryter in är det den vita färgen som gäller. Märk väl att julen i kristen mening egentligen börjar först på juldagen, den 25 december. Julaftonen handlar ursprungligen om en glädjefylld förväntan inför det stora mysteriet som enligt traditionen ägde rum på natten, då herdarna på marken först av alla fick veta vad som hänt. Ingen vet när på året Jesus föddes, men man valde att placera festen vid midvintersolståndet. Dels handlar det om en koppling mellan himmel och jord – precis som ljuset så sakteliga börjar återvända efter årets längsta natt firar man det eviga ljuset i Jesu person. En annan anledning var att Kyrkan ville göra den uråldriga, hedniska midvinterfesten kristen. Hos oss här i Norden ersatte den det som kallades midvinterblotet, som på sina håll till och med innebar det blodiga offrandet av människor. Julskinkan, liksom en del annan traditionell nordisk julmat, är en kvarleva från vår hedniska forntid.

Vitt är färgen under högtidsdagarna.

På bl.a. annandag jul är färgen röd

Här i Ösmo-Torö lever traditionen med julotta väl varför vi erbjuder det i båda kyrkorna. Det bör kanske påpekas att Sverige är så gott som ensamt om den traditionen i den kristna världen. Det vanliga är en midnattsmässa natten mellan julafton och juldag, vilket har kommit allt starkare i framför allt våra städer.

Annandag jul bryter feststämningen tillfälligt, men totalt. På engelska kallas dagen Boxing day vilket antyder vad det handlar om. Den person i Bibeln som vid sidan av Jesus själv står i centrum denna dag är Stefanos, som enligt berättelsen i Apostlagärningarna mördades när han vittnade om tron på Jesus. Så blev han Kyrkans förste martyr, och därför är färgen som används **röd**. Den är sällsynt förekommande och står för blod och Ande. Det bör kanske påpekas att en kristen martyr är något helt annat än de närmast sinnesförvirrade extremister i den muslimska världen som försöker ta med sig så många som möjligt i sin egen död i tron att de då blir "martyrer".

Ordet betyder från början "vittne" – den som vittnade om en tro som gick att både leva och dö på var redo att offra sitt eget liv om så krävdes. Men en kristen martyr skulle aldrig drömma om att ta med sig andra i döden. Kyrkans sanna martyrer har för övrigt sett sig själva vara ovärdiga, det är Kyrkan som minns dem som just martyrer.

När *nyårsdagen* kommer är det åter vitt – med ett fint ord kallas nyårsdagen för juldagens oktav vilket betyder att den första julveckan avslutas. Både före och efter nyår kan det dyka upp ett par "mellansöndagar", vilket skiftar från år till år beroende av almanackan. Men det är vitt som gäller hela vägen fram till och med *trettondag jul*. Då firas de kungliga stjärntydarnas ankomst och hyllning till Jesusbarnet. Det är både avslutning och höjdpunkt på själva julfirandet i Kyrkan. Det finns en poäng med att världens mäktiga från andra kulturer och religioner kommer för att hylla den nyfödde kungen i Betlehem, men utrymmet medger inte att vi utvecklar det resonemanget.

De söndagar som sedan följer i januari brukar benämnas *julens efterfirningstid*. Första söndagen efter trettondagen firas sålunda Jesu eget dop. Färgen är nu **grön**, vilken står för växande och mognad. De teman som följer behandlar på olika sätt konsekvenserna av Guds eget val att gå in i våra mänskliga begränsningar i tid och rum. Men

julen är inte slut ännu – det sker först på *Kyndelsmässodagen*. Då är färgen återigen vit och handlar om när Jesus bars fram i templet, fyrtio dagar gammal. Kyndel är ett gammalt ord för ljus (jämför engelskans candle) och på många håll är ett moment i gudstjänsten att de ljus som ska användas under det kommande året välsignas.

Efter kyndelsmässodagen infaller två söndagar med konstiga namn: *Septuagesima* och *Sexagesima*. De står för sju respektive sex veckor kvar till påsk och brukar också kallas förfastan. Det finns olika traditioner beroende på vad man väljer att fokusera på dessa dagar. Både **grönt** och **lila** går bra. Temat på septuagesima är "Nåd och tjänst" medan Sexagesima kallas "Det levande ordet" och på många håll firas som Bibelns dag.

Det som nu berättats är i praktiken inte hela sanningen. En del av de nämnda söndagarna tvingas ut ur kyrkoåret med anledning av att årets söndagar enligt almanackan inte räcker till. Det beror i sin tur på när påsken infaller, vilket vi återkommer till i nästa nummer. Under kommande kyrkoår utgår både Septuagesima och Sexagesima med anledning av att påsken infaller ovanligt tidigt på året.

Allan Willny

På gång

Julbasar på första advent

Sön 29/11 kl. 11.00

Högmässa i Ösmo kyrka,
Kyrkokören, Brasskvintett, Mourath

12.00-15.00 Kyrkkaffe & Julbasar
Försäljning av stickat och virkat och
hembakat, kuriosalotteri/tombola
i församlingshemmet, Ösmo.

*Alla intäkter går till Svenska kyrkans flyktingarbete.
Syföreningen/Stickkontakt/Internationella gruppen*

Kl. 15.00 Söndagsmessa i Torö kyrka,
Axelina Lindholm, solosång, Mourath

INTERNATIONELLA GRUPPEN..

..har till dags dato samlat in lite drygt 60 000 kr.

Hjälp oss att nå fram till målet **70 000 kr!**

Kom och handla & fika på julbasaren, lussefika,
eller ge kollekt vid julkonserten!

Eller sätt in en gåva på vårt bankgiro,
märk betalningen med "Rumänien"

Bankgiro 5662-7912

www.osmotoro.se/internationellt

Svenska kyrkan

INTERNATIONELLT ARBETE

Söndag 13/12 Ösmo kyrka

kl. 11.00 Högmässa, Mourath
Internationella gruppen ordnar lussefika i
församlingshemmet, luciatåg med barnkören
"Sånglek"

kl. 18.00 Mysteriegudstjänst i luciatid
Diskantkören, Ungdomskören Mourath

Julkonsert

Lör 19/12 kl. 18.00 i Ösmo kyrka
Nybörjarkören, Ösmo-Torö Kyrkokör
Haninge sinfonietta

Claes Merell & Katarina Rudéus, solister
Axelina Lindholm, dirigent

kollekt till Svenska kyrkans flyktingarbete

Jul och Nyår

Tors 24/12 Julafton

Kl. 11.00 Samling vid krubban i Ösmo kyrka, barnkören
"Sånglek", Willny

Kl. 11.00 Samling vid krubban i Torö kyrka, Mourath

Fre 25/12 Juldagen

Kl. 06.00 Julotta i Ösmo kyrka, Kyrkokören, Mourath

Kl. 08.00 Julotta i Torö kyrka, Willny

Lör 26/12 Annandag jul

Kl. 11.00 Högmässa i Ösmo kyrka, Willny

Sön 27/12 Söndagen efter jul

Kl. 11.00 Högmässa i Ösmo kyrka, Willny

Tors 31/12

Kl. 16.00 Nyårsbön i Torö kyrka, Mourath

Fre 1/1 2016

Kl. 11.00 Högmässa i Ösmo kyrka, Mourath

Trettondedag jul - Julfest

Kl. 11.00 Familjemässa i Ösmo kyrka, barnkören "Sånglek", Allan Willny
Julfest i församlingshemmet.
Nyble allspel, Tomten

Vårterminen 2016

Kyrkstunden startar
ons 13/1 kl. 9.30

Stickkontakt startar ons 27/1 kl. 17 i Sockenstugan. För mer info kontakta Christina Starck

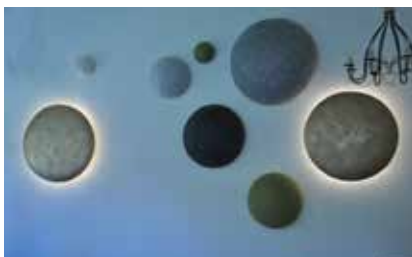
Torsdagslunch 14/1 kl. 11.30
"Tre vise män?" – Var de visa?
Magiker? Stjärntydare?
Allan Willny vet!

Daglediga på Torö
Snarberga tis 19/1 kl. 13
Peter Mourath

Adventsmusik i Landsorts kapell

Lör 5/12 Kl. 16.00, Allan Willny

"Nytt" församlingshem

I början på hösten renoverades församlingshemmet i Ösmo. I skrivande stund är inte alla detaljer klara, men huset har fått ett rejält lyft invändigt med nya ljusa färger och nya möbler.

Plattor i taket och dekorationer och tyg på väggarna gör att akustiken i rummet blivit bättre både för samtal och för körsång.

Köket är också omgjort för att bli mer funktionellt.

Vi bjuder på kyrkkaffe i församlingshemmet både på första och andra advent – passa på att komma och se hur fint det blivit!

Vem är du?

Här presenterar vi i varje nummer en av våra medarbetare.

Vem är du?

Jag heter Lars Faaren, jag bor i Sorunda och har jobbat i församlingen sedan 2003. Ursprungligen kommer jag från Trondheim i Norge, men har bott i Sverige sedan 1997.

Vad gör du i församlingen?

Jag är kyrkogårds- och fastighetschef.

Vad innebär det?

Ungefär halva tiden jobbar jag på kyrkogården med utejobb, där jag också har ledningsansvar. Fastighetsbiten innebär ansvar för underhåll av våra fastigheter och upphandling när det gäller renoveringar. Det innebär också mycket kontakter med riksantikvarieämbetet, länsstyrelsen och stiftet när det gäller tillstånd och bidrag.

Vad tycker du är extra roligt?

Att jobbet är väldigt allsidigt. I en liten församling blir man delaktig i allt och får stor variation i uppgifterna.

Vad gör du på fritiden?

Jag bygger träbåtar och flyger! Jag har gått båtbyggarutbildning på Ingarö och flygutbildning på Bromma. Och så umgås jag med katterna Isidor och Picasso.

Våra kyrkoskatter

Under denna rubrik berättar vi om något i våra kyrkor eller på våra kyrkogårdar. Det kan vara en målning, eller något intressant föremål.

Orgeln i Ösmo kyrka är byggd av orgelbyggare Erik Axel Setterquist år 1872.

Setterquist föddes i Örebro 1809, och kom redan som tioåring att bli lärling hos orgelbyggare Samuel Strand i Vingåker. 1833 fick Setterquist tjänst som skolmästare och klockare i Hallsberg, där han två år senare också började sitt orgelbyggeri i liten skala.

År 1857 ingick Setterquist firma med P.L. Åkerman, och de byggde tillsammans bl.a. orgeln i Strängnäs domkyrka.

1861 upphörde samarbetet med Åkerman, och Setterquist flyttade åter till Örebro, där han nu kom att utveckla sitt orgelbyggande med orglarna på kontinenten som förebild. Setterquist tidiga orglar byggdes i "klassisk stil", och idag finns inte så många av dessa bevarade – så orgeln i Ösmo kyrka är lite unik!

Katarina Rudérus, organist

Kontakta oss

Pastorexpeditionen

Kyrkvägen 31
148 31 Ösmo
Besöks- och telefontid:
tis, ons 10-12, tors 13-15

Du kan prova att ringa även andra tider - vi svarar om vi är på plats!

Tel: 08-520 300 11
Fax: 08-520 389 05

osmo.pastorat@svenskakyrkan.se

Lokalbokning 08-520 300 11

Kyrkoherde

Peter Mourath
Tel: 08-520 389 24
SMS: 076-776 15 72

Komminister

Allan Willny
Tel: 08-520 309 02
SMS: 070-378 84 92

Diakoniassistent

Christina Starck
Tel: 08-520 382 82
070-276 17 31

Organist

Katarina Rudérus
Tel: 08-520 382 81
SMS: 076-776 15 73

Kantor

Barna Both
Tel: 08-520 385 18
SMS: 076-776 15 74

Pedagog/kyrkvaktmästare

Lisa Permér
Tel: 08-520 309 82
SMS: 076-776 15 71

Kyrkokamrer

Johanna Hultman
Tel: 08-520 307 02

Församlingshemsvärdinna

Ami Ullman
Tel: 08-520 273 66
SMS: 076-776 20 08

Kyrkogårds- och fastighetschef

Lars Faaren
Tel: 08-520 306 76
mob: 070-262 24 45

Kyrko-/kyrkogårdsvaktmästare

Anna Holmberg
Tel: 08-520 273 69
Mob: 070-229 11 67

Kyrkogårdsvaktmästare/assistent

Annica Kilegård Brissman
Tel: 08-520 305 02
076-776 15 75

Kyrkogårdsexpeditionen

Tel: 08-520 306 76

Kyrkorådets ordförande

Kjell Linder
Tel: 08-520 301 65

Ungdomsledare

Louise Risendal
Tel: 072-202 17 82

Besök oss på vår hemsida:

www.osmotoro.se
Där hittar du också våra e-post-adresser!

postgiro 1011 55-0
bankgiro 5662-7912

Du kan även hitta oss på facebook!

Vi samarbetar med **sensus**

